

Cuprins

Partea I.....	5
Partea a II-a.....	135
Partea a III-a.....	271
Partea a IV-a.....	401
Partea a V-a.....	495
Partea a VI-a.....	623
Partea a VII-a	757
Partea a VIII-a	869
Note.....	925

LEV
TOLSTOI
Anna Karenina

Traducere și note de Emil Iordache

POLIROM
2012

Svilajski era mareșalul nobilimii din județ. Era cu cinci ani mai în vîrstă decît Levin și se însurase de mult. În casa lui locuia tînăra lui cumnată, o fată pe care Levin o simpatiza foarte mult. Și Levin știa că Svilajski și soția lui tare ar fi vrut să-l însoare cu fata aceea. Știa cu siguranță acest lucru, cum îl știu întotdeauna tinerii, așa-numiții posibili miri, deși nu s-ar fi putut hotărî să spună culva, și mai știa că, chiar dacă, după toate aparențele, aceasta fată foarte atragătoare ar fi trebuit să fie o soție excelentă, el, chiar dacă nu ar fi fost îndrăgostit de Kitty Șcerbațkaia, nu ar putea să se însoare cu ea, așa cum nu ar putea zbura în cer. Și faptul că știa acest lucru îi otrăvea plăcerea pe care spera să i-o ofere vizita la Svilajski.

Primind scrisoarea lui Svilajski cu invitația la vîntoare, Levin se gîndi imediat la această eventualitate, dar își spuse că această intenție a lui Svilajski în ceea ce-l privește nu este decît o bănuială neîntemeiată a lui și că totuși va accepta invitația. Mai mult chiar, în adîncul sufletului său, voia să se pună singur la încercare și să-și mai facă încă o părere despre fata aceea. Iar viața de familie a lui Svilajski era cît se poate de plăcută, și însuși Svilajski, cel mai bun tip de activist al zemstvelor, pe care îl cunoștea Levin, era pentru el extrem de interesant.

Svilajski era dintre oamenii care întotdeauna îl utmiseră pe Levin, a căror gîndire, foarte consecventă, deși niciodată independentă, funcționează de la sine, iar viața, extrem de bine definită și fermă în orientarea ei, merge de la sine, cu totul independent și aproape întotdeauna în flagrantă contradicție cu gîndirea. Svilajski era un îns foarte liberal. Disprețuia nobilimea și îi considera pe cei mai mulți aristocrați adepți ascunși ai iobăgiei, care numai din timiditate nu se exprimă pe față. Credea că Rusia este o țară pierdută, de felul Turciei, și că guvernul Rusiei este atît de rău, încît nu-și permitea niciodată să critice la modul serios acțiunile guvernului și totuși își făcea slujba și era un mareșal-model

al nobilimii, iar cînd pleca la drum își puneă întotdeauna pe cap chiptul cu cocardă și cu bordură roșie. Declara că o viață omenească nu se poate trăi decît în străinătate, unde se și ducea ori de cîte ori avea prilejul și totuși moșia din Rusia și-o administra într-un mod foarte complicat și perfecționat și urmărirea cu mare interes și știa tot ce se întîmplă în Rusia. Spunea că țaranul rus se află pe o treaptă intermediară a evoluției, între malmuță și om și totuși, la alegerile în zemstvă, era cel care le strîngea cu plăcere mușicilor mina și le asculta părerea. Nu era superstițios, nu credea în viața de pe lumea cealaltă, dar era foarte preocupat de problema îmbunătățirii condițiilor de trai ale clerului și de reducerea numărului de parohii, depunînd toate eforturile ca biserica din satul lui să nu fie desființată.

În chestiunea feministă era de partea adeptilor maximaliști, care susțineau libertatea deplină a femeilor și mai ales dreptul lor la muncă, dar trăia cu soția atît de bine, încît toți admirau viața armonioasă a acestei familii fără copii, și îi orînduise soției viața în așa fel, încît ea nu făcea și nu putea face nimic, decît să se îngrijească împreună cu soțul cum să-și petreacă timpul cît mai agreabil.

Dacă Levin n-ar fi avut deprinderea de a și-i explica pe oameni pornind de la latura lor cea bună, caracterul lui Svilajski nu l-ar fi pus deloc în dificultate; și-ar fi spus că-l prost sau un om de nimic și totul ar fi fost clar. Dar nu putea spune că-l prost, fiindcă, neîndoielnic, Svilajski era un om nu numai foarte inteligent, dar și foarte bine cultivat și nu făcea paradă de cultura lui. Nu exista subiect pe care să nu-l cunoască; dar își arăta cunoștințele doar cînd era nevoit s-o facă. Cu și mai puțină îndreptățire Levin ar fi putut spune că e un om de nimic, pentru că, indiscutabil, Svilajski era un om cinstit, bun la suflet, inteligent, care, cu voloșie, cu vioiciune, permanent își vedea de ocupația lui, bine apreciată de cei din jur și cu siguranță nu făcea și n-ar fi putut face vreun rău în cunoștință de cauză.

Levin încerca să-l înțeleagă și nu-l înțelegea și întotdeauna se uita la el și la viața lui ca la o enigmă vie.

Erau prieteni și de aceea Levin își permitea să-l descoasă pe Svilajski, să-l scruteze profunzîmile concepției

de viață, dar întotdeauna fără succes. De fiecare dată când Levin încerca să depășească ușile, deschise pentru toată lumea, de la camerele de primire ale minții lui Svilajski, băga de seamă că acesta se fistică; o spalmă de-abia perceptibilă îi apărea în priviri, de parcă se temea că Levin îl va înțelege, și îl opunea o rezistență blindă și veselă.

Acum, după ce treburile de la moșle îl dezamăgiseră, vizita la Svilajski îl făcea o plăcere deosebită. Pe lângă faptul că se bucura să-l vadă pe acești doi porumbel fericiți, mulțumiți de ei înșiși și de toată lumea, de cuibul lor confortabil, acum, simțindu-se atât de nemulțumit de viață, voia să-i ghicească lui Svilajski secretul care îi dădea atita claritate, siguranță și veselie în viață. În plus, Levin știa că va întâlni la el cițiva moșieri vecini și acum avea tot interesul să discute cu ei, să audă conversațiile despre moșle, despre recoltă, despre tocmirea lucrătorilor etc., care, Levin știa asta, erau considerate drept ceva foarte meschin, dar lui i se păreau singurele importante. „Poate că toate acestea n-au fost importante în epoca lobăgiei sau poate că nu-s importante în Anglia. În ambele cazuri condițiile sînt clare; dar acum, la noi, cînd totul a fost dat peste cap și lucrurile de-abia se așază, problema felului în care se vor așeza aceste condiții este una din principalele probleme ale Rusiei”, se gîndea Levin.

Vînătoarea se dovedî mai proastă decît se așteptase Levin. Balta secase și becașine nu erau aproape deloc. Umblă toată ziua și nu aduse decît trei păsări, însă, ca de obicei după vînătoare, reveni cu o foarte bună poftă de mincare, binedispus și cu acea stare intelectuală surescitată, care îl acompănia întotdeauna efortul fizic. Și la vînătoare, și în momentele cînd parcă nu se gîndea la nimic, mereu își amîntea de bătrîn și de familia acestuia, iar această amîntire pretîndea parcă nu numai atenție din partea lui, ci și dezlegarea unei taine, care era în legătură cu ea.

Seara, la ceai, în prezența a doi moșieri, veniți să-și rezolve niște chestiuni de tutelă, se infripă chiar discuția interesantă pe care o aștepta Levin.

Levin stătea lângă gazdă și trebuia să converseze cu ea și cu sora ei, care ocupa locul din față lui. Stăpina

casei era o femeie blondă, scundă, cu fața rotundă, care făcea mereu gropițe în obraji și zimbea. Observînd-o, Levin încerca să găsească răspunsul la enigma, importantă pentru el, pe care o reprezenta soțul ei; dar nu avea deplină libertate de gândire, pentru că se simțea chinuitor de penibil. Se simțea chinuitor de penibil, pentru că în fața lui stătea cumnata lui Svilajski, într-o rochie deosebită, imbrăcată, după cum i se părea, anume pentru el, care avea pe pieptul alb un decolteu neobișnuit, sub formă de trapez; acest decolteu, cu toate că pieptul fetei era foarte alb sau poate mai ales pentru că era foarte alb, îl lipsea pe Levin de libertatea de gândire. Își închipuia, probabil în mod eronat, că decolteul fusese făcut special pentru el, credea că nu are dreptul să-l privească și se străduia să nu-l privească; dar se simțea vinovat și numai pentru că decolteul fusese făcut. I se părea că înșală pe cineva, că trebuie să explice ceva, dar că e imposibil să explice și de aceea roșea mereu, era agitat și jenat. Jena lui i se transmitea și frumoasei cumnate. Dar stăpîna casei părea să nu observe acest lucru și o antrena cu bună știință în conversație.

— Spuneți, continuă amfitrioana discuția începută, că pe soțul meu nu-l poate interesa tot ce este rusesc. Dimpotrivă, este vesel în străinătate, dar niciodată atât de vesel ca aici. Aici se simte în mediul lui. Are atîtea de făcut și are harul de a se interesa de toate. Ah, n-ați fost la școala noastră?

— Am văzut-o... E o căsuță acoperită de lederă?

— Da, e opera Nastiei, spuse ea, arătînd spre sora ei.

— Predați chiar dumneavoastră? o întrebă Levin, încercînd să privească pe-alături de decolteu și simțînd că, oriunde s-ar uita în partea cealaltă, nu poate să nu vadă decolteul.

— Da, am predat și mai predau, dar avem o învățătoare foarte bună. Am introdus și gimnastica în școală.

— Nu, mulțumesc, dar nu mai vreau ceal, spuse Levin și, simțînd că face o impolitețe, dar nemaifiind în stare să continue conversația, se ridică. Aud o discuție foarte interesantă, adăugă el și se duse în capătul celălalt al mesei, unde stăteau stăpînul casei și cei doi moșieri. Svilajski stătea pieziș, avînd o mină pe masă, cu care răsucea ceașca, iar cu cealaltă își lua barba în pumn,

o ducea la nas, ca și cum ar fi mirosit-o, și îi dădea drumul din nou. Cu ochii săi negri și strălucitori, se uita fix la moșierul cu mustați cărunte, care vorbea, și probabil se distra de spusele acestuia. Moșierul se plingea de țărani. Lui Levin îi era clar că Svitajski știe un răspuns la plingerile moșierului, care ar fi spulberat tot sensul discursului acestuia, dar că, datorită situației sale de gazdă, nu poate rosti acest răspuns și ascultă fără plăcere tirada comică a acestuia.

După toate aparențele, moșierul cu mustața căruntă era un adept inveterat al regimului iobăgist, un vechi locuitor al satului, un împătimit proprietar rural. Levin vedea semne în acest sens și în redingota de modă veche, uzată, cu care în mod evident proprietarul ei nu era obișnuit, și în ochii lui inteligenți, posomorți, și frumoasa limbă rusă pe care o vorbea, și în tonul poruncitor, deprins cu siguranță ca urmare a unei lungi experiențe, și în mișcările hotărâte ale mâinilor lui mari, roșii, arse de soare, împodobite doar de verigheta de pe degetul inelar.

XXVII

— Dacă nu mi-ar părea rău de toate... de munca mea de pină acum... aș da a lehamite din mină, aș vinde tot și m-aș duce, precum Nikolai Ivanovici... să ascult *Elena*, spuse moșierul și un zîmbet plăcut străluci pe chipul lui bătrîn și inteligent.

— Dacă nu renunțați, spuse Nikolai Ivanovici Svitajski, înseamnă că v-ați făcut niște socoteli.

— Socoteala e numai una, că stau acasă, că nimic nu-i de cumpărat sau luat cu chirie. Și tot trași nădejdea că oamenilor are să le vină mintea la cap. Altfel, vă rog să mă credeți, au s-o țină numai în beție și destrăbălare! Și-au împărțit totul, nici unul n-are măcar un cal, o vacă. Crapă de foame, dar ia tocmește-l să-ți lucreze ceva: strică totul și te mai cheamă și la judecătorul de pace.

— Dar vă puteți și dumneavoastră plinge la judecătorul de pace.

— Eu să mă pling? Pentru nimic în lume. Scornesc niște vorbe, de-ți pare rău că te-ai plins! De pildă, la fabrica mea, au luat avansul și au plecat. Și ce-a făcut judecătorul de pace? I-a achitat. Dacă mai este un pic de ordine, asta-i datorită judecătoriei de plasă și plutonierului de jandarmi. Acesta măcar îl trage făptașului o chelfâneală bună, ca pe vremuri. Și dacă n-ar mai fi nici el, țărani ar lăsa totul baltă, ar fugi la capătul pământului!

Probabil că moșierul îl tachina pe Svilajski, dar acesta nu numai că nu se supăra, ci părea amuzat.

— Dar noi ne administrăm moșiile fără asemenea măsuri, spuse el, zîmbind. Eu, Levin, dumnealui.

Arată spre celălalt moșier.

— Da, lui Mihail Petrovici îi merg treburile, dar întrebați-l cum îi merg. E o administrare rațională? întrebă moșierul, făcînd evident paradă de cuvîntul „rațională”.

— Gospodăria mea e simplă, spuse Mihail Petrovici. Îți mulțumesc lui Dumnezeu. Gospodăria mea nu are alt țel decît ca toamna să fie pregătiți banii pentru biruri. Vin țărani: lătuca, ajută-ne! Și-mi pare rău, că-s vecinii mei. Bine, le dai pe primele trei luni și le spui: „Să nu uitați, fraților, că v-am ajutat, așa că și voi trebuie să mă ajutați la nevoie, la semănatul ovăzului, la cositul finului, la secerat”. Bine, și le spui cît trebuie să-ți muncească fiecare. Ce-i drept, sînt și unii care n-au rușine.

Levin, cunoscînd aceste obiceiuri patriarhale, făcu un schimb de priviri cu Svilajski și îl întrerupse pe Mihail Petrovici, adresîndu-i-se din nou moșierului cu mustața căruntă.

— Atunci cum credeți, întrebă el, că ar trebui condusă o moșie?

— Păi cum face Mihail Petrovici: sau să le-o dai țărănilor în parte, jumătate ție și jumătate lor, sau să le-o arendezi. Asta se poate, numai că astfel se distruge bogăția comună a țării: unde, pe vremea lobăgei, pământul îmi dădea de nouă ori mai mult decît am semănat, acum de-abia îmi dă de trei ori mai mult. Emanciparea a ruinat Rusia!

Cu ochii surizători, Svilajski se uită la Levin și îl făcu un semn aproape imperceptibil, vrînd să-și arate ironia; dar lui Levin cuvintele moșierului nu i se păreau